

Praksisnotat om kontant tilskud og borgerstyret personlig assistance

Til brug for temamøde – uge 47 2019

Indhold

- I. Lovgrundlag
- II. Generelt
- III. Personkreds for kontant tilskud
- IV. Udmåling af hjælp i kontant tilskudsordning
- V. Personkreds for borgerstyret personlig assistance
- VI. Udmåling af hjælp i ordning om borgerstyret personlig assistance
- VII. Praksis- Ankestyrelsens principafgørelser
- VIII. De konkrete mødesager

I. Lovgrundlag

Praksisnotatet er baseret på lov om social service (serviceloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 798 af 7. august 2019, bekendtgørelse 1246 af 13. november 2017 om udmåling af tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter serviceloven, bekendtgørelse 1296 af 15. december 2009 om ydelser efter lov om social service under midlertidige ophold i udlandet og vejledning nr.10325 af 12. december 2017 om kontant tilskud og borgerstyret personlig assistance.

Uddrag af serviceloven:

§ 95. Hvis kommunalbestyrelsen ikke kan stille den nødvendige hjælp til rådighed for en person, der har behov for hjælp efter §§ 83 og 84, kan kommunalbestyrelsen i stedet udbetale et tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager.

Stk. 2. En person med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for personlig hjælp og pleje og for støtte til løsning af nødvendige praktiske opgaver i hjemmet i mere end 20 timer ugentligt, kan vælge at få udbetalt et kontant tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan dog i særlige tilfælde beslutte, at hjælpen efter stk. 2 fortsat skal gives som naturalhjælp eller udbetales til en nærtstående person, som helt eller delvis passer den pågældende. Den nærtstående kan, medmindre vedkommende

har indgået aftale om overførsel af tilskuddet efter stk. 4, højst varetage pasningsopgaven i 48 timer om ugen. Deles pasningsopgaven af flere nærtstående, der samtidig er tilskudsmodtagere, gælder 2. pkt. for de nærtstående tilsammen. I særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen dog beslutte, at en eller flere nærtstående kan varetage pasningsopgaven i mere end 48 timer om ugen.

Stk. 4. Det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere efter stk. 1-3, at tilskudsmodtageren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at tilskudsmodtageren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående eller en forening eller privat virksomhed, der er godkendt af socialtilsynet, om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende.

Stk. 5. I de situationer, hvor tilskudsmodtageren er arbejdsgiver, skal kommunalbestyrelsen tilbyde at varetage lønudbetalinger m.v.

§ 96. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde borgerstyret personlig assistance. Borgerstyret personlig assistance ydes som tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte.

Stk. 2. Det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere efter stk. 1, at borgeren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at borgeren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående eller en forening eller privat virksomhed, der er godkendt af socialtilsynet, om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde borgerstyret personlig assistance til borgere, der ikke er omfattet af personkredsen efter stk. 1, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at dette er den bedste mulighed for at sikre en helhedsorienteret og sammenhængende hjælp for borgeren.

Stk. 4. I de situationer, hvor borgeren eller en nærstående er arbejdsgiver, skal kommunalbestyrelsen tilbyde at varetage lønudbetaling m.v.

Udlandsbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om ydelser efter lov om social service under midlertidige ophold i udlandet):

§ 1. Hjælp efter serviceloven er betinget af, at modtageren opholder sig lovlig her i landet, jf. lovens § 2, stk. 1.

Stk. 2. Under midlertidige ophold i udlandet bevares dog retten til hjælp efter servicelovens §§ 41, 42, 45, 96, 97, 98, 100, 112, 113, 114 og 118 efter reglerne i bekendtgørelsen.

§ 2. Det er en betingelse for at bevare retten til hjælp i udlandet, at modtageren inden udrejsen opfylder betingelserne for at modtage hjælp, samt at kommunen løbende kan holdes orienteret om, at opholdet sker, uden at de almindelige regler for hjælpen tilsidesættes, jf. § 11 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

§ 3. Ved midlertidige ophold i udlandet på op til en måned bevarer modtageren de typer af hjælp, der er nævnt i § 1, stk. 2, uden at ansøge kommunen herom. Dog skal betingelserne i § 2 være opfyldt. Ved midlertidige ophold i udlandet, der overstiger en måned, skal modtageren, før udlandsopholdet påbegyndes, ansøge kommunen om bevarelse af hjælp. Den periode, i hvilken hjælpen i det enkelte tilfælde kan bevares, afhænger af formålet med hjælpen og de konkrete omstændigheder, herunder karakteren af hjælpen.

Stk. 2. Når modtageren deltager i aktiviteter, der er led i aktivering eller revalidering, jf. § 5, stk. 2, nr. 1, i lov om aktiv socialpolitik, eller deltager i en uddannelse i udlandet, der berettiger til statens uddannelsesstøtte i udlandet, jf. bekendtgørelse nr. 455 af 8. juni 2009 om statens uddannelsesstøtte (SU-bekendtgørelsen), kan modtageren bevare hjælpen nævnt i § 1, stk. 2, i hele perioden. Modtageren kan i disse tilfælde anvende tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere efter servicelovens § 96 til ansættelse af hjælpere i udlandet. Hjælpen ydes under hensyn til lønniveauet i det pågældende land, dog maksimalt med det beløb, der ville blive ydet her i landet til dækning af det tilsvarende behov. Hvis modtageren vælger at medbringe hjælpere, kan tilskud hertil ikke overstige det tilskud, der ville blive ydet her i landet til dækning af det tilsvarende behov, og der kan ikke ydes hjælp til rejse- og opholdsudgifter til hjælperen efter servicelovens § 96 eller som merudgift efter servicelovens § 100.

Stk. 3. Når modtageren har behov for nødvendig lægebehandling, som den pågældende ikke kan få her i landet, jf. bekendtgørelse nr. 594 af 11. juni 2009 om ret til sygehusbehandling m.v., samt artikel 22, stk. 1, c) og stk. 2 i EF-forordning 1408/71 om social sikring af vandrende arbejdstagere m.fl., eller behandlingstilbud, kurophold e.l., som er betalt af det offentlige, kan modtageren bevare hjælpen nævnt i § 1, stk. 2, i hele perioden.

Stk. 4. Retten til ansættelse til pasning af nærtstående efter servicelovens § 118 bevares, når den person, der har et pasningsbehov, har et midlertidigt ophold i udlandet. Personen, der har et pasningsbehov, skal opfylde de betingelser, der er nævnt i § 2.

§ 4. Der kan ikke ydes hjælp til rejse- og opholdsudgifter efter servicelovens §§ 45 og 97 eller som merudgift efter servicelovens §§ 41 og 100 ved ledsagelse til udlandet, jf. dog § 5.

§ 5. Ud over den hjælp, der efter reglerne i denne bekendtgørelse kan bevares under midlertidige ophold i udlandet, kan der i forbindelse med kortvarige ferieophold i udlandet i særlige tilfælde efter en konkret vurdering ydes tilskud til dækning af ekstra omkostninger, der er forbundet med opholdet.

II. Generelt

Det overordnede formål med reglerne om kontant tilskud og borgerstyret personlig assistance (BPA) er at skabe grundlag for fleksible ordninger, så personer med omfattende funktionsnedsættelser kan fastholde eller opbygge et selvstændigt liv.

Borgere, der opfylder betingelserne og ønsker at modtage tilskud til selv at ansætte hjælpere, får tilbudt en ordning, der tager udgangspunkt i borgerens selvbestemmelse, og som kan tilpasses egne ønsker og behov.

Formålet er samtidig, at der skabes mulighed for en helhedsorienteret hjælp for borgere med omfattende hjælpebehov.

Bestemmelserne omhandler således muligheden for at modtage hjælp i form af et kontant tilskud, som giver borgeren mulighed for selv at ansætte hjælpere og dermed vælge, hvem der skal udføre hjælpen.

Målgruppen for ordningen er personer over 18 år. Der er ikke nogen øvre aldersgrænse. Kommunen kan derfor også bevilge en kontant tilskudsordning og borgerstyret personlig assistance til personer over 67 år.

Der kan normalt ikke ydes kontant tilskud til ansættelse af hjælpere, når borgeren bor i en bolig, hvor hjælpen er tilrettelagt for flere beboere, fx plejehjem, plejebolig eller botilbud.

III. Personkredsen for kontant tilskud

Personkredsen for kontant tilskud efter § 95, stk. 2, er borgere, der har en betydelig og varig funktionsnedsættelse, og som har behov for personlig hjælp og pleje og for støtte til løsning af nødvendige praktiske opgaver i hjemmet i mere end 20 timer ugentligt.

Serviceovens § 83 om personlig og praktisk hjælp og § 84 om afløsning og aflastning ligger til grund for beregningen af det kontante tilskud. Kommunen skal derfor i afgørelsen tage stilling til hjælpens omfang, som borgeren skal tildeles som aflastning eller afløsning. Hjælpen omfatter ikke overvågning. Der kan bevilges anden hjælp som fx ledsagerordning eller socialpædagogisk støtte udenfor ordningen.

Efter § 95, stk. 3, kan kommunen i særlige tilfælde beslutte, at tilskuddet udbetales til en nærtstående person, der helt eller delvist passer borgeren. Den nærtstående kan som udgangspunkt højst varetage pasningsbehovet i 48 timer om ugen.

Kontant tilskud efter serviceovens § 95, stk. 3, er rettet mod borgere med et samlet hjælpebehov, der overstiger 20 timer om ugen, og hvor borgeren har behov for denne ordning i særlige tilfælde, fx for at få et familieliv til at hænge sammen.

En borger, der er bevilget kontant tilskud, kan ansætte egne hjælpere. Borgeren kan på denne måde selv ansætte de ønskede hjælpere og have indflydelse på tilrettelæggelsen af hjælpen.

Det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere, at tilskudsmodtageren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Der er en undtagelse i serviceovens § 95, stk. 3, hvor en nærtstående kan blive tilskudsmodtager og arbejdsleder.

Principafgørelse 67-17:

Kommunen skal tilbyde personlig og praktisk hjælp til personer med nedsat funktionsevne. Kommunen skal også tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefæller, forældre og andre pårørende, der passer en person med nedsat funktionsevne.

Bestemmelserne om hjælp til personlig og praktisk hjælp, aflastning og afløsning er i servicelovens afsnit om hjælp til voksne. I servicelovens afsnit om hjælp til børn, er der dog indsat en bestemmelse, som medfører, at hjælpen også kan bevilges til børn og unge under 18 år med nedsat funktionsevne.

Personlig og praktisk hjælp, aflastning og afløsning til børn og unge under 18 år kan kun gives som en naturalydelse, som administreres af kommunen.

Naturalydelse

Personlig og praktisk hjælp, aflastning og afløsning stilles til rådighed af kommunen. Det vil sige, at hjælpen gives som en naturalydelse. Det betyder, at hjælpen administreres af kommunen.

Kontant tilskud

Hvis kommunen undtagelsesvist ikke kan stille den personlige og praktiske hjælp, aflastningen eller afløsningen til rådighed, kan kommunen i stedet udbetale et tilskud til hjælp, som modtageren selv kan administrere.

Den mulighed gælder dog alene, når hjælpen er givet til voksne og således ikke til børn og unge under 18 år.

Personlig og praktisk hjælp, aflastning og afløsning til børn og unge under 18 år kan derfor kun gives som en naturalydelse, som administreres af kommunen.

At borgeren/tilskudsmodtageren skal være i stand til at varetage arbejdslederfunktionen betyder, at borgeren eller tilskudsmodtageren skal kunne varetage den daglige ledelse og tilrettelæggelse af hjælpen, herunder

- Rekruttere hjælpere
- Udarbejde jobbeskrivelser og vagtplaner
- Oplæring og instruktion af hjælpere
- Afholde personalemøder
- Afholde medarbejdersamtaler (MUS)
- Planlægge aktiviteter

Tilskudsmodtageren skal derudover helt eller delvis selv varetage pasningen af borgeren. Tilskudsmodtageren skal også være i umiddelbar nærhed af borgeren, når denne skal modtage den bevilgede hjælp, dvs. at tilskudsmodtageren ikke kan være på arbejde eller lign., selvom denne kan ringes op af hjælperne.

Borgeren/tilskudsmodtageren skal desuden være arbejdsgiver i ordningen, medmindre arbejdsgiveransvaret overdrages til en nærtstående, en forening eller privat virksomhed. Arbejdsgiveren er også ansvarlig for arbejdsmiljø, herunder arbejdstidsregler.

Arbejdsgiveropgaver er bl.a.

- Ansættelse og afskedigelse af hjælpere
- Udarbejdelse af ansættelsesbeviser
- Udbetaling af løn
- Indberetning af SKAT
- Indbetaling af feriepenge, ATP

IV. Udmåling af hjælp i kontant tilskudsordning

Kommunens tildeling af hjælp efter servicelovens §§ 83 og 84 danner grundlag for udmålingen. Når tilskuddet skal udbetales, så fratrækkes den udmålte tid, som borgeren får gennem andet tilbud fx § 84. Der kan ikke udmåles hjælp til overvågning, hvor formålet med hjælpen er at holde øje med borgeren og reagere på eventuelle hjælpebehov. Kommunen kan tage udgangspunkt i kvalitetsstandarderne ved udmålingen, men skal være opmærksom på, om der er forhold der gør, at udgangspunktet skal fraviges, jf. principafgørelse 27-17. Kommunen skal udmåle et tilskud til direkte og indirekte omkostninger, der er forbundet med at have hjælpere ansat, med mindre tilskudsmodtageren er eneste hjælper.

Hjælpen i en kontant tilskudsordning kan ikke bevares under udlandsophold, jf. udlandsbekendtgørelsens § 1.

Principafgørelse 178-12:

Hjælp i form af kontant tilskud efter servicelovens § 95 er ikke omfattet af udlandsbekendtgørelsen

I udlandsbekendtgørelsen er det udtømmende angivet, hvilke typer hjælp efter serviceloven, der kan medtages under midlertidige ophold i udlandet.

De personer, der efter bekendtgørelsens § 1 har ret til at medtage ydelser under midlertidige ophold i udlandet, kan i særlige tilfælde efter en konkret vurdering også få dækket ekstra omkostninger, der er forbundet med opholdet. Ekstra omkostninger, der

er forbundet med midlertidige ophold kan f.eks. være hjælperes rejse - og opholdsudgifter, udgifter til ekstra hjælper, ekstra omkostninger til transport af hjælpemidler mv.

Kommunen skal forklare over for borgeren, hvordan den er kommet frem til den udmålte tidsestimering. Det er ikke tilstrækkeligt at vedlægge et skema med udmålt hjælp. Kommunen skal udmåle den tid, det tager, for at udføre de enkelte opgaver. Det kan i særlige tilfælde udmåle rådighedsbeløb. Der vil være mulighed for at udmåle rådighedstimer, hvis borgeren fx vedvarende med ganske få pauser har behov for hjælp. Kommunen kan i disse ordninger udmåle puljetimer for opgaver, som ikke kan fastsættes på udmålingstidspunktet.

Kommunen kan udmåle den nødvendige hjælp gennem hele døgnet.

Kommunen skal alene kompensere for borgerens funktionsnedsættelse. Kommunen skal tage stilling til, om der er behov for andre former for social- og sundhedsmæssig støtte. Det kan fx være:

- Hjælpemidler
- Boligændringer
- Vedligeholdelsestræning

Kommunen skal også tage hensyn til andre medlemmer af husstanden, se principafgørelse 3-19

Vi henviser til artikel om udmåling i Nyt fra Ankestyrelsen nr.4/2016 "*Kommunen skal forklare og begrunde tidsforbruget til hjælpeopgaver*".

Principafgørelse 3-19:

Kompensationsprincippet

Formålet med kompensationsprincippet er, at borgere med en funktionsnedsættelse i videst muligt omfang bliver kompenseret for følgerne af funktionsnedsættelsen og stilles lige med andre borgere. Borgeren skal have mulighed for at leve så normalt et liv som muligt, herunder have et socialt liv og mulighed for at passe et arbejde.

Kompensationsprincippet giver ikke et krav på ubetinget compensation. Hjælp og støtte efter serviceloven kan alene bevilges efter en vurdering af formålet med den ansøgte hjælp og ud fra en konkret og individuel vurdering af borgerens samlede situation, behov, funktionsevne og ressourcer i husstanden.

Det primære mål med indsatsen er at gøre borgeren i stand til at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten. Hvis det ikke er muligt at gøre borgeren i stand til at klare sig selv, bør indsatsen sigte mod at gøre borgeren i stand

til at klare så mange opgaver selv som muligt.

Det er borgeren med funktionsnedsættelsen, som skal kompenseres for sin nedsatte evne til fx at varetage de praktiske opgaver i hjemmet. Det betyder, at en kommune skal tage udgangspunkt i de opgaver, som personen ville have bidraget med, hvis personen var rask.

Betydningen af den fælles husstand og borgerens og familiens samlede situation

Enhver person i husstanden skal bidrage til at løse sin andel af de praktiske opgaver i hjemmet. En kommune skal derfor bedømme borgerens samlede situation og om nødvendigt inddrage oplysninger om eventuelt andre medlemmer af husstanden.

En kommune kan lægge til grund, at et medlem af en husstand kan varetage sin forholdsmæssige andel af opgaverne i hjemmet, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Det kan være forhold som fx helbred, ressourcer og livssituation eller lignende. Hvis dette er tilfældet, skal kommunen undersøge og vurdere, i hvilket omfang den enkelte i husstanden, i lyset af sin situation, er i stand til at deltage i at løse de fælles opgaver i hjemmet. Den forholdsmæssige andel nedsættes konkret til, hvad der kan begrundes i de særlige forhold.

Hvis det er et barn, der skal bidrage til at varetage opgaverne i husstanden, skal barnets modenhed indgå i vurderingen. Jo større og mere modent et barn er, des større kan forventningerne til barnets deltagelse i arbejdsopgaverne i hjemmet være. En kommune skal dog i hvert enkelt tilfælde sørge for, at kravene ikke går videre end de krav, der normalt stilles til børn i samme alder.

Hvis der fremkommer oplysninger, om at barnet ikke vil kunne håndtere opgaverne, skal kommunen foretage en konkret og individuel vurdering af, om der er særlige behov eller hensyn, der gør sig gældende i forhold til det enkelte barns samlede livssituation og ressourcer samt hvilke opgaver, barnet i forhold til sin modenhed kan forventes at klare.

V. Personkreds for borgerstyret personlig assistance

Personkredsen for borgerstyret personlig assistance er borgere med en betydelig og varig funktionsnedsættelse, der har et behov for hjælp til personlig pleje, praktiske opgaver, ledsagelse og overvågning, som ikke kan dækkes gennem andre bestemmelser. Der vil normalt være tale om borgere med et massivt behov for hjælp til almindelige daglige funktioner.

Kommunen skal tilbyde borgerstyret personlig assistance til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte, for at borgeren kan opbygge eller fastholde et selvstændigt liv med mulighed for deltagelse i samfundslivet.

Det kan eksempelvis skyldes, at der er tale om hjælpebehov, der ligger ud over, hvad der kan ydes som personlig og praktisk hjælp, eller ud over det behov for ledsagelse, der kan imødekommes efter andre bestemmelser i serviceloven. Det kan fx være

behov for hjælp til mange eller mere spredte opgaver i løbet af døgnet, hvor det er en forudsætning, at hjælperne er til stede for, at borgeren kan leve et selvstændigt liv.

Det særlige hjælpebehov kan også skyldes, at den hjælp, der er behov for, er af så personlig karakter, at det er væsentligt selv at kunne sammensætte sit hjælperkorps. Det kan være, at borgerens behov er så specifikke og personlige, at de forudsætter individuel oplæring af hjælperne fx af hensyn til forflytning, placering i kørestol, betjening af særligt indrettet bil eller lift eller kendskab til respirator eller mavesonde og hygiejne i den forbindelse.

Endelig kan det være afgørende for borgeren, at hjælpen skal ydes på bestemte tidspunkter for at få borgerens dagligdag til at fungere i forhold til børn, arbejdsliv, uddannelse, fritidsliv mv. Det at have ansvaret for et eller flere mindre børn, som borgeren bor sammen med, kan også i sig selv være tilstrækkeligt, selv om borgeren kun i meget begrænset omfang kan påtage sig noget af det praktiske selv.

Et højt aktivitetsniveau kan ikke i sig selv medføre, at en borger bliver omfattet af personkredsen, hvis hjælpebehovet kan dækkes på en fleksibel måde på anden vis.

Principafgørelse 18-18:

Borgerens hjælpebehov

Kommunen skal tilbyde borgerstyret personlig assistance til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte og fleksibilitet i levering af hjælpen, som er nødvendig for at leve så normalt et liv som muligt.

Der er som udgangspunkt tale om borgere, der har et behov, der ikke kan dækkes ved almindelig personlig og praktisk hjælp, ledsagelse m.v. Det kan fx skyldes, at der er tale om hjælp af så personlig karakter, at det forudsætter individuel oplæring af hjælperne. Det kan også skyldes, at borgeren har behov for en mere fleksibel løsning, end der kan gives efter servicelovens andre bestemmelser, fx for at få borgerens dagligdag til at fungere.

Aktivitetsniveau

Et højt aktivitetsniveau kan ikke i sig selv medføre, at en borger er omfattet af personkredsen for borgerstyret personlig assistance, hvis borgerens øvrige behov kan dækkes på en fleksibel måde efter andre bestemmelser. Dog kan en borgers aktivitetsniveau i det konkrete tilfælde være en del af vurderingen af, om borgeren har et behov, som gør det nødvendigt at yde en ganske særlig støtte som borgerstyret personlig assistance.

Borgerens boligforhold

Der kan normalt ikke bevilges ordning med borgerstyret personlig assistance, når borgeren bor i en bolig, hvor hjælpen er tilrettelagt for flere beboere, fx plejehjem, plejeboliger, botilbud eller lignende. Der kan godt bevilges ordning med borgerstyret personlig assistance til hjemmeboende voksne, når de øvrige betingelser er opfyldt.

Arbejdsleder

Det er en betingelse, at borgeren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det betyder, at borgeren skal være i stand til at tilrettelægge hjælpen og fungere som daglig leder for hjælperne. De typiske opgaver, borgeren skal kunne varetage, er at planlægge det daglige arbejde, udarbejde jobbeskrivelser og udvælge hjælpere, varetage oplæring samt afholde personalemøder og medarbejderudviklingssamtaler (MUS). Det er borgeren selv, der skal kunne varetage denne rolle. Arbejdslederansvaret kan ikke overtages af andre, hverken en værge eller anden nærtstående.

Arbejdsgiver

Det er desuden en betingelse, at borgeren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre borgeren indgår en aftale med en nærtstående, en forening eller privat virksomhed om at overdrage arbejdsgiveransvaret. Arbejdsgiveropgaven indebærer som udgangspunkt, at borgeren har ansvaret for at administrere ydelsen og de praktiske og juridiske opgaver, der er forbundet med ordningen. Det er fx ansættelse og afskedigelse af personale, udbetaling af løn, indberetning af skat og at sikre et lovligt arbejdsmiljø.

Det er en betingelse for at have ordningen, at borgeren kan varetage arbejdslederfunktionen. Arbejdslederansvaret kan ikke overdrages til andre, heller ikke en værge. Borgeren skal også varetage arbejdsgiverfunktionen, med mindre arbejdsgiveransvaret overdrages til fx en forening eller privat virksomhed.

VI. Udmåling af hjælp i ordning om borgerstyret personlig assistance

Udgangspunktet for udmålingen af hjælp er en konkret og individuel vurdering af borgerens behov. Der er ikke et krav om behov for døgnhjælp, men udmålingen skal sikre en sammenhængende og fleksibel hjælp, hvor borgeren ikke skal ansøge ofte for at få dækket yderligere hjælp.

Principafgørelse 110-11:

Udmåling af hjælp efter servicelovens bestemmelse om borgerstyret personlig assistance(BPA) skulle ske efter en individuel behovsvurdering med udgangspunkt i, hvad borgeren selv kunne klare. Ankestyrelsen fandt, at de ressourcer, som kommunen havde afsat til plejeopgaverne, ville kunne dække hjælpebehovet.

Ankestyrelsen lagde vægt på det oplyste om ansøgerens helbredsmæssige forhold og behov for personlig og praktisk hjælp.

Ankestyrelsen fandt efter de lægelige oplysninger, at ansøgeren kunne være alene i kortere perioder. Ankestyrelsen fandt endvidere, at der var mulighed for at lave en tidsplan, således at hjælpen kunne ydes på de tidspunkter af dagen, hvor ansøgeren havde brug for den.

Udmålingen må ikke tage udgangspunkt i kvalitetsstandarderne.

Hjælpebehovet skal dækkes både i og udenfor hjemmet, og der kan også udmåles hjælp til ledsagelse og overvågning. Der kan i helt særlige tilfælde udmåles hjælp som rådighedstimer, hvor hjælperen er til stede, men kun undtagelsesvist udfører aktiviteter for borgeren. Rådighedstimer skal have tilknytning til den hjælp, der kan bevilges hjælp til efter servicelovens bestemmelse om praktisk hjælp og personlig pleje. Rådighedstimer kan fx anvendes ved et mere spredt hjælpebehov ud over dagen eller ved delt tjeneste, hvor der er behov for, at to hjælpere er til stede samtidig.

Der kan også udmåles puljetimer, når det ikke er muligt helt at fastslå, om der i løbet af året kan være behov for yderligere udmåling af tid, eller når borgeren har behov for deltagelse i aktiviteter, hvor det ikke er muligt at fastlægge tidspunkt eller varigheden af hjælpebehovet ved planlægningen af aktiviteten. Der kan fx udmåles puljetimer til weekendophold, kurser, ferier, MUS og oplæring.

Kommunen skal forklare, hvordan denne er kommet frem til den fastsatte tidsestimering. Vi henviser til artikel om udmåling i Nyt fra Ankestyrelsen nr. 4/2016 "Kommunen skal forklare og begrunde tidsforbruget til hjælpeopgaver".

Borgeren kan vælge at få hjælpeopgaver løst af hjemmeplejen, som derefter fratrækkes i det kontante tilskud, da borger ellers ville blive dobbeltkompenseret. Kommunen kan ikke pålægge eller forudsætte, at noget af hjælpen skal varetages af hjemmeplejen.

Den bevilgede hjælp kan bevares under midlertidige udlandsophold. Under midlertidige ophold i udlandet på op til en måned bevarer modtageren den bevilgede hjælp, uden at ansøge kommunen om det. Ud over den hjælp, der kan bevares under midlertidige ophold i udlandet, kan der, i forbindelse med kortvarige ferieophold i udlandet i særlige tilfælde efter en konkret vurdering, ydes tilskud til dækning af ekstra omkostninger, der er forbundet med opholdet. Borgeren skal søge om dækning af ekstra udgifter inden afrejse.

Principafgørelse 96-16:

Under midlertidige ophold i udlandet bevarer borgeren retten til visse former for hjælp efter udlandsbekendtgørelsens regler. Udover den hjælp, der kan bevares under midlertidige ophold i udlandet, kan der i forbindelse med kortvarige ferieophold i udlandet i særlige tilfælde dækkes ekstra omkostninger, der er forbundet med opholdet.

Bevare den bevilgede hjælp under midlertidige ophold

Under midlertidige ophold i udlandet på op til en måned bevarer modtageren den bevilgede hjælp, uden at ansøge kommunen om det.

Ved midlertidige ophold i udlandet, der overstiger en måned, skal modtageren, før udlandsopholdet påbegyndes, ansøge kommunen om at bevare hjælpen. Den periode, i hvilken hjælpen i det enkelte tilfælde kan bevares, afhænger af formålet med hjælpen og de konkrete omstændigheder, blandt andet karakteren af hjælpen.

Dækning af ekstra omkostninger ved kortvarige ferieophold i udlandet

En rejse på 14 dage i udlandet kan almindeligvis betegnes som et kortvarigt ophold henset til, at de fleste lønmodtagere har 5-6 ugers ferie om året. Det er ikke ualmindeligt at holde 14 dages ferie i udlandet i sammenhæng. 3 uger kan derimod ikke betegnes som et kortvarigt ophold, og mere end én årlig udlandsrejse ligger udover, hvad der kan betegnes som almindeligt.

En handicappet borger har derfor som udgangspunkt alene ret til dækning af ekstra omkostninger til én årlig ferie i udlandet, selvom varigheden er kortere end 14 dage.

Borgeren har ret til at få dækket ekstra omkostninger i forbindelse med afholdelse af et ferieophold, der er almindeligt for andre ikke-handicappede borgere. De særligt påkrævede ekstra omkostninger må ikke være en følge af den valgte ferieform. Det afgørende er, at borgeren har mulighed for at holde en sædvanlig ferie i udlandet, men ikke nødvendigvis en bestemt form for ferie.

Afgørende for vurderingen af, om borgeren har ret til dækning af ekstra omkostninger, er, om det er særligt påkrævet eller en afgørende forudsætning for gennemførelsen af en udlandsrejse.

Dækning af rejse- og opholdsudgifter for borgerens eventuelle hjælpere kan være en afgørende forudsætning for gennemførelsen af en udlandsrejse.

VII. Praxis- Ankestyrelsens principafgørelser

Personkreds kontant tilskud:

67-17 Kommunen skal tilbyde personlig og praktisk hjælp til personer med nedsat funktionsevne. Kommunen skal også tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefæller, forældre og andre pårørende, der passer en person med nedsat funktionsevne. Bestemmelserne om hjælp til personlig og praktisk hjælp, aflastning og afløsning er i servicelovens afsnit om hjælp til voksne. I servicelovens afsnit om hjælp til børn, er der dog indsat en bestemmelse, som medfører, at hjælpen også kan bevilges til børn og unge under 18 år med nedsat funktionsevne. Personlig og praktisk hjælp, aflastning og afløsning til børn og unge under 18 år kan kun gives som en naturalydelse, som administreres af kommunen.

Naturalydelse

Personlig og praktisk hjælp, aflastning og afløsning stilles til rådighed af kommunen. Det vil sige, at hjælpen gives som en naturalydelse. Det betyder, at hjælpen administreres af kommunen.

Kontant tilskud

Hvis kommunen undtagelsesvist ikke kan stille den personlige og praktiske hjælp, aflastningen eller afløsningen til rådighed, kan kommunen i stedet udbetale et tilskud til hjælp, som modtageren selv kan administrere.

Den mulighed gælder dog alene, når hjælpen er givet til voksne og således ikke til børn og unge under 18 år.

Personlig og praktisk hjælp, aflastning og afløsning til børn og unge under 18 år kan derfor kun gives som en naturalydelse, som administreres af kommunen.

27-17 Kommunen skal give kontant tilskud som naturalhjælp eller som udbetaling til en nærtstående, hvis borgerens støttebehov ikke kan dækkes efter andre bestemmelser, hvis støttebehovet overstiger 20 timer om ugen, og hvis der foreligger særlige forhold hos borgeren, der taler for det.

Det er som udgangspunkt en betingelse for at få udbetalt kontant tilskud efter serviceloven, at borgeren har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, at borgeren har behov for personlig hjælp og pleje og støtte til løsning af nødvendige praktiske opgaver i hjemmet i mere end 20 timer ugentligt, og at borgeren kan fungere som arbejdsleder for hjælperne.

Hvis borgeren ikke selv kan fungere som arbejdsleder, kan kommunen i særlige tilfælde beslutte, at hjælpen skal gives som naturalhjælp eller udbetales til en nærtstående person, som helt eller delvis passer den pågældende.

Kommunen kan som en del af kommunens politiske fastsatte serviceniveau fastlægge, at kontant tilskud som naturalhjælp eller som udbetaling til en nærtstående som udgangspunkt ikke er en del af kommunens serviceniveau. Kommunen skal fravige et sådan serviceniveau, hvis kommunen efter en konkret vurdering kommer frem til, at borgerens støttebehov ikke kan dækkes på anden vis, hvis støttebehovet overstiger 20 timer om ugen, og hvis der er særlige forhold hos borgeren, der taler for at udbetale kontant tilskud til nærtstående eller bevilge naturalhjælp.

Personkreds borgerstyret personlig assistance:

18-18 *Borgerens hjælpebehov*

Kommunen skal tilbyde borgerstyret personlig assistance til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte og fleksibilitet i levering af hjælpen, som er nødvendig for at leve så normalt et liv som muligt.

Der er som udgangspunkt tale om borgere, der har et behov, der ikke kan dækkes ved almindelig personlig og praktisk hjælp, ledsagelse m.v. Det kan fx skyldes, at der er tale om hjælp af så personlig karakter, at det forudsætter individuel oplæring af hjælperne. Det kan også skyldes, at borgeren har behov for en mere fleksibel løsning, end der kan gives efter servicelovens andre bestemmelser, fx for at få borgerens dagligdag til at fungere.

Aktivitetsniveau

Et højt aktivitetsniveau kan ikke i sig selv medføre, at en borger er omfattet af personkredsen for borgerstyret personlig assistance, hvis borgerens øvrige behov kan dækkes på en fleksibel måde efter andre bestemmelser. Dog kan en borgers aktivitetsniveau i det konkrete tilfælde være en del af vurderingen af, om borgeren har et behov, som gør det nødvendigt at yde en ganske særlig støtte som borgerstyret personlig assistance.

Borgerens boligforhold

Der kan normalt ikke bevilges ordning med borgerstyret personlig assistance, når borgeren bor i en bolig, hvor hjælpen er tilrettelagt for flere beboere, fx plejehjem, plejeboliger, botilbud eller lignende. Der kan godt bevilges ordning med borgerstyret personlig assistance til hjemmeboende voksne, når de øvrige betingelser er opfyldt.

Arbejdsleder

Det er en betingelse, at borgeren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det betyder, at borgeren skal være i stand til at tilrettelægge hjælpen og fungere som daglig leder for hjælperne. De typiske opgaver, borgeren skal kunne varetage, er at planlægge det daglige arbejde, udarbejde jobbeskrivelser og udvælge hjælpere, varetage oplæring samt afholde personalemøder og medarbejderudviklingssamtaler (MUS). Det er borgeren selv, der skal kunne varetage denne rolle. Arbejdslederansvaret kan ikke overtages af andre, hverken en værge eller anden nærtstående.

Arbejdsgiver

Det er desuden en betingelse, at borgeren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre borgeren indgår en aftale med en nærtstående, en forening eller privat virksomhed om at overdrage arbejdsgiveransvaret. Arbejdsgiveropgaven indebærer som udgangspunkt, at borgeren har ansvaret for at administrere ydelsen og de praktiske og juridiske opgaver, der er forbundet med ordningen. Det er fx ansættelse og afskedigelse af personale, udbetaling af løn, indberetning af skat og at sikre et lovligt arbejdsmiljø.

Udmåling:

26-17 *En nærtstående tilskudsmodtager har ikke ret til feriepenge m.v. efter udmålingsbekendtgørelsen*

En handicappet borger kan efter serviceloven modtage kontant tilskud til aflønning af hjælpere, der udfører konkrete hjælpeopgaver i hjemmet i form af praktisk hjælp og personlig pleje. Kommunen kan i særlige tilfælde beslutte, at det kontante tilskud skal udbetales til en nærtstående person, som helt eller delvist passer den pågældende borger.

Kontant tilskud er en særlig ordning, hvis formål er at skabe grundlag for fleksible ordninger, der tager udgangspunkt i borgerens selvbestemmelse, og som dermed kan tilpasses borgerens ønsker og behov, så personer med omfattende funktionsnedsættelser kan fastholde eller opbygge et selvstændigt liv.

Ved udmålingen af tilskuddet skal der tages højde for omkostninger til feriepenge, feriegodtgørelse og ferie m.v. efter ferieloven, ATP samt eventuelle andre lovpligtige bidrag.

Udmålingsbekendtgørelsen indeholder ikke en selvstændig ret til feriepenge m.v., men henviser til ferieloven og andre relevante love, for så vidt angår feriepenge, ATP og andre lovpligtige bidrag. Der er derfor ikke hjemmel i bekendtgørelsen til at give den nærtstående tilskudsmodtager feriepenge m.v.

Den nærtstående tilskudsmodtager er ikke arbejdstager og er ikke omfattet af ferieloven

Når den nærtstående tilskudsmodtager selv varetager plejeopgaverne, er den nærtstående tilskudsmodtager ikke arbejdstager efter beskæftigelsesministeriets definition.

Den nærtstående tilskudsmodtager er ikke omfattet af ferieloven, idet den nærtstående tilskudsmodtager ikke kan betragtes som lønmodtager i ferielovens forstand. Ifølge ferieloven, er en lønmodtager en person, der modtager vederlag for personligt arbejde i tjenesteforhold. Ved kontant tilskud består der ikke en egentlig arbejdsaftale, men en afgørelse om bevilling af kontant tilskud. Kommunen skal føre tilsyn og løbende påse, om bevillingen modsvarer borgerens behov. Ved kontant tilskud, er der ikke tale om, at den nærtstående udfører erhvervsmæssigt arbejde efter kommunens instruktioner, for kommunens regning og risiko, og i kommunens navn. Den nærtstående tilskudsmodtager har derfor ikke ret til feriepenge, feriegodtgørelse og ferie m.v. efter ferielovens regler.

Hvis tilskuddet overføres til en forening eller en virksomhed

Den nærtstående tilskudsmodtager har mulighed for at indgå aftale om at overføre tilskuddet til en forening eller en virksomhed, så foreningen eller virksomheden bliver arbejdsgiver. Herved overgår arbejdsgiverbeføjelserne fra den nærtstående tilskudsmodtager til foreningen eller virksomheden, hvilket har betydning for den nærtstående tilskudsmodtagers retsstilling. Hvis den nærtstående tilskudsmodtager bliver ansat til at varetage plejen, bliver den nærtstående tilskudsmodtager arbejdstager i ferielovens forstand, hvorfor der vil være ret til ferie m.v. Det bevirker, at den nærtstående tilskudsmodtager bliver omfattet af EU-reglerne om maksimal arbejdstid, arbejdsmiljøregler med videre.

Hvis den nærtstående tilskudsmodtager ansætter en hjælper

Den nærtstående tilskudsmodtager har mulighed for at ansætte en eller flere hjælpere til at varetage en del af plejen. Hvis den nærtstående tilskudsmodtager ansætter en eller flere hjælpere, er disse hjælpere arbejdstagere efter beskæftigelsesministeriets definition og omfattet af ferieloven. Hjælperne har derfor ret til feriepenge m.v.

98-16 En borger med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, som er i stand til at være arbejdsleder, har mulighed for at få udbetalt et tilskud til selv at ansætte sine hjælpere, enten i en ordning om kontant tilskud eller som borgerstyret personlig assistance.

Kommunen skal udmåle tilskuddet til ansættelse af hjælpere ud fra borgerens behov. I tilskuddet skal indgå omkostninger til hjælpernes løn.

Reglerne for udmåling til hjælpernes løn er fælles for begge tilskudsordninger.

Kommunen skal tage udgangspunkt i overenskomsten med sammenlignelige faggrupper ved udmåling af tilskud til hjælpernes løn

Ved en sammenlignelig faggruppe forstås en gruppe, som udfører lignende opgaver som dem, hjælperne i en ordning om kontant tilskud eller borgerstyret personlig assistance skal udføre. Kræver udførelsen særlige kompetencer, skal den sammenlignelige gruppe være i besiddelse af disse.

Kommunens udmåling af tilskud skal tage udgangspunkt i overenskomsten med sammenlignelige faggrupper, men udmålingen skal ikke følge hele overenskomsten. Hvis der fx er særlige tillæg i en overenskomst for en særlig funktion, som der ikke er behov for i de opgaver, som den konkrete borgers behov tilsiger, skal der ikke udmåles tilskud til dette. Kommunen skal sikre, at borgeren kan rekruttere og fastholde personale med det bevilgede tilskud.

Kommunen er ikke bundet af lønaftaler, som borgeren har indgået med hjælperne

Kommunen skal sikre i udmålingen, at borgeren med det fastsatte tilskud kan rekruttere og fastholde personale, men tilskuddet kan ikke øges ved borgers aftale med hjælperne om højere løn.

96-16 Det er som udgangspunkt en betingelse for at få bevilget hjælp efter servicelovens regler, at borgeren har lovligt ophold her i landet.

Under midlertidige ophold i udlandet bevarer borgeren dog retten til visse former for hjælp efter udlandsbekendtgørelsens regler. Udover den hjælp, der kan bevares under midlertidige ophold i udlandet, kan der i forbindelse med kortvarige ferieophold i udlandet i særlige tilfælde dækkes ekstra omkostninger, der er forbundet med opholdet.

Bevare den bevilgede hjælp under midlertidige ophold

Under midlertidige ophold i udlandet på op til en måned bevarer modtageren den bevilgede hjælp, uden at ansøge kommunen om det.

Ved midlertidige ophold i udlandet, der overstiger en måned, skal modtageren, før udlandsopholdet påbegyndes, ansøge kommunen om at bevare hjælpen. Den periode, i hvilken hjælpen i det enkelte tilfælde kan bevares, afhænger af formålet med hjælpen og de konkrete omstændigheder, blandt andet karakteren af hjælpen.

Ved vurderingen af om den bevilgede hjælp kan bevares, skal kommunen forholde sig til, om borgerens behov kan tilgodeses i forbindelse med den ønskede rejse. Kommunen skal også forholde sig til, om der er tale om en rejse, som andre almindeligvis vil tage på.

I en konkret sag havde borgeren søgt om ret til at medbringe sin ordning med borgerstyret personlig assistance til USA i 6 måneder. Ankestyrelsen var enig med kommunen i, at borgeren ikke havde ret til at tage sin ordning med borgerstyret personlig assistance med til udlandet i forbindelse med den ønskede rejse, da rejsen måtte anses for at ligge udover, hvad der kan betragtes som almindeligt for ikke-handicappede borgere i samme livssituation.

Borgeren ønskede at deltage i kurser og foredrag i USA med henblik på efter hjemkomsten at holde foredrag om handicapområdet i USA.

Dækning af ekstra omkostninger ved kortvarige ferieophold i udlandet

En rejse på 14 dage i udlandet kan almindeligvis betegnes som et kortvarigt ophold henset til, at de fleste lønmodtagere har 5-6 ugers ferie om året. Det er ikke ualmindeligt at holde 14 dages ferie i udlandet i sammenhæng. 3 uger kan derimod ikke betegnes som et kortvarigt ophold, og mere end én årlig udlandsrejse ligger udover, hvad der kan betegnes som almindeligt.

En handicappet borger har derfor som udgangspunkt alene ret til dækning af ekstra omkostninger til én årlig ferie i udlandet, selvom varigheden er kortere end 14 dage.

Borgeren har ret til at få dækket ekstra omkostninger i forbindelse med afholdelse af et ferieophold, der er almindeligt for andre ikke-handicappede borgere. De særligt påkrævede ekstra omkostninger må ikke være en følge af den valgte ferieform. Det afgørende er, at borgeren har mulighed for at holde en sædvanlig ferie i udlandet, men ikke nødvendigvis en bestemt form for ferie.

Afgørende for vurderingen af, om borgeren har ret til dækning af ekstra omkostninger, er, om det er særligt påkrævet eller en afgørende forudsætning for gennemførelsen af en udlandsrejse.

Dækning af rejse- og opholdsudgifter for borgerens eventuelle hjælpere kan være en afgørende forudsætning for gennemførelsen af en udlandsrejse.

Derimod er det som udgangspunkt ikke særligt påkrævet eller en afgørende forudsætning for gennemførelsen af en rejse at dække rådighedstimer til en hjælper, når hjælperen ikke er på en 24-timers vagt og ikke skal stå til rådighed udover ved sin egen vagt. Det gælder også selvom en hjælper kræver merløn for at tage med på ferieopholdet.

Kommunen kan ved vurderingen af, hvilke ekstra omkostninger borgeren har ret til dækning af, tage udgangspunkt i kommunens serviceniveau. Kommunen skal dog forholde sig til, om der er konkrete forhold, der tilsiger, at kommunens serviceniveau i den konkrete sag skal fraviges.

94-16 Borger med en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne kan efter serviceloven modtage kontant tilskud til aflønning af hjælpere, der udfører konkrete hjælpeopgaver i hjemmet i form af praktisk hjælp og personlig pleje. Hjælpen udmåles efter servicelovens bestemmelse om praktisk hjælp og personlig pleje.

I særlige tilfælde kan kommunen bevilge rådighedstimer i ordningen om kontant tilskud. Ved rådighedstimer forstås timer, hvor hjælperen er til stede, men hvor der kun undtagelsesvis udføres aktiviteter for borgeren. Det kan være i forbindelse med delt tjeneste, hvor der eksempelvis er behov for, at to hjælpere er til stede samtidig. Det kan også være, hvis der er et mere spredt hjælpebehov ud over dagen. Rådighedstimer kan alene bevilges til, at hjælperen står til rådighed.

Rådighedstimer skal have tilknytning til den hjælp, der kan bevilges efter servicelovens bestemmelse om praktisk hjælp og personlig pleje. Det betyder, at de opgaver - der i helt særlige tilfælde kan bevilges rådighedstimer til - skal være opgaver, hvortil der kan bevilges hjælp efter servicelovens bestemmelse om praktisk hjælp og personlig pleje.

80-16 Som udgangspunkt har man kun ret til hjælp efter serviceloven, hvis man opholder sig lovligt i Danmark. Ministeren er i serviceloven bemyndiget til at fastsætte regler om, hvilke ydelser der kan medtages under midlertidige ophold i udlandet.

I udlandsbekendtgørelsen er der fastsat nærmere regler om, hvilke ydelser der bevares under midlertidige ophold i udlandet. Bekendtgørelsen angiver udtømmende, hvilke ydelser der bevares.

Hjælp til ekstra omkostninger i forbindelse med kortvarige ophold i udlandet forudsætter, at der er tale om ekstra omkostninger knyttet til hjælp efter serviceloven, som man har ret til at medtage efter udlandsbekendtgørelsen

Udover den hjælp, som bevares under midlertidige ophold i udlandet, kan man i særlige tilfælde få dækket ekstra omkostninger ved kortvarige ferieophold. Hvis der er forhold, som gør det særligt påkrævet, eller som er en afgørende forudsætning for gennemførelse af rejsen, ydes tilskud til ekstra omkostninger forbundet med den kortvarige ferie i udlandet. Det er dog en afgørende forudsætning, at der er tale om ekstra omkostninger, der er knyttet til den hjælp, som bevares under det midlertidige ophold i udlandet.

Hjælp til ekstra omkostninger ved kortvarige ophold i udlandet forudsætter, at der foreligger sådanne særlige tilfælde, at de ekstra omkostninger er særligt påkrævede, eller at de er en afgørende forudsætning for rejsens gennemførelse. De ekstra omkostninger skal være en konsekvens af, at personen med den nedsatte funktionsevne skal deltage i ferien.

Hjælp til aflastning kan ikke bevilges efter en anden bestemmelse i serviceloven alene med det formål, at aflastningen kan tages med til udlandet.

75-16 Personlig hjælp og pleje kan bevilges ud af hjemmet. Som personlig hjælp og pleje kan bevilges personlig hygiejne, af- og påklædning og hjælp til spisning m.v. Personlig hjælp og pleje er ikke begrænset til kun at finde sted i borgerens hjem, men kan også bevilges ud af hjemmet, f.eks. hvis borgeren skal besøge familiemedlemmer og har behov for hjælp til toiletbesøg.

Praktisk hjælp, der ligger i tæt tilknytning til nødvendige huslige og praktiske opgaver, kan bevilges ud af hjemmet. De praktiske opgaver i hjemmet, der falder ind under bestemmelsen i serviceloven om praktisk hjælp, er de tilbagevendende huslige pligter, der normalt udføres i forbindelse med bevarelsen af hjemmet. Det er f.eks. rengøring, tøjvask, indkøb, oprydning i hjemmet og praktisk hjælp til husstandens børn.

Praktisk hjælp eller støtte til praktiske opgaver i hjemmet omfatter også hjælp til f.eks. indkøb eller hjælp til at hente og bringe børn fra børnehaven. Det er derfor ikke den fysiske afgrænsning af hjemmet, der er afgørende for vurderingen af, om der er tale om en praktisk opgave, der ligger i hjemmet. Der skal være en naturlig sammenhæng mellem udførelsen af de praktiske opgaver i hjemmet og uden for hjemmet.

Andre praktiske opgaver, som ikke er nødvendige huslige opgaver eller ikke gør borgeren i stand til at klare sig på egen hånd, er ikke omfattet af den hjælp, der ydes som praktiske opgaver i hjemmet efter serviceloven. Det er f.eks. hjælp til vedligeholdelse af bolig, bilvask, havearbejde, renholdelse af udendørsarealer, udvendig vask af vinduer, snerydning m.v. Se håndbogen om § 100 i forhold til dækning af udgifter til håndsrækninger.

Det beror på en konkret vurdering af borgerens behov, om en opgave er en nødvendig praktisk opgave i tæt tilknytning til hjemmet.

66-16 Borgerstyret personlig assistance er et tilskud, som ydes til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse. Kommunen skal tilbyde borgerstyret personlig assistance til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte.

En borger har ikke ret til at medtage borgerstyret personlig assistance ved behandling og indlæggelser m.v. på sygehus

Det følger af sektoransvarlighedsprincippet, at den offentlige myndighed, der udbyder en ydelse eller en service, også er ansvarlig for, at den pågældende ydelse er tilgængelig for borgere med nedsat funktionsevne. Regionen har derfor til opgave at stille det nødvendige personale til rådighed ved gennemførelsen af behandlinger på sygehuset.

Kommunen kan dog fastsætte et serviceniveau, der giver mulighed for, at borgeren medtager hjælpere ved behandling på sygehuset.

60-16 Kommunen skal efter serviceloven yde kompensation til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne for de merudgifter, som er en konsekvens af funktionsnedsættelsen. Servicelovens regler om dækning af merudgifter kan ikke anvendes, hvis udgiften kan dækkes efter en anden bestemmelse i serviceloven eller efter anden lovgivning. Dette gælder også, hvis der i en anden bestemmelse eller lovgivning er gjort udtømmende op med, hvad der kan ydes hjælp til.

Kommunen skal efter serviceloven yde kompensation til borgere, der er bevilget borgerstyret personlig assistance.

Der skal udmåles et tilskud til dækning af direkte og indirekte omkostninger, der er forbundet med at ansætte hjælpere til hjælp i og uden for hjemmet.

Udgift til serviceeftersyn af lift i handicapbil kan ikke dækkes som en merudgift

Udgiften til serviceeftersyn af liften i en handicapbil kan ikke dækkes som en merudgift ved den daglige livsførelse. Der er i bilbekendtgørelsen gjort udtømmende op med, hvad der kan ydes hjælp til, for så vidt angår særlig indretning af bilen.

Særlig indretning og udgifter der følger deraf, er reguleret i servicelovens bestemmelse om støtte til bil og i bilbekendtgørelsen. Det er i bilbekendtgørelsen fastsat, at hjælp til reparation, udskiftning og afmontering af nødvendig indretning ydes efter behov. Det er endvidere fastsat, at der ikke efter servicelovens bestemmelse om støtte til bil kan ydes hjælp til udgifter, som følger af den særlige indretning, fx til rengøring og vedligeholdelse.

Udgift til serviceeftersyn af lift i en handicapbil kan dækkes efter bestemmelserne om borgerstyret personlig assistance

Udgiften til serviceeftersyn af liften i en handicapbil kan dækkes som en hjælperrelateret udgift, når borgeren er bevilget borgerstyret personlig assistance. Det skyldes, at serviceeftersynet er lovpligtigt, når liften benyttes som et arbejdsredskab for borgerens hjælper(e).

Når borgeren er bevilget borgerstyret personlig assistance efter serviceloven, er borgeren arbejdsleder.

Borgerens hjælper benytter liften, og liften er derfor at betragte som et arbejdsredskab. Når liften er et arbejdsredskab for en hjælper, er et årligt serviceeftersyn af liften i handicapbilen lovpligtigt.

Borgeren skal ikke have udgifter i forbindelse med den borgerstyrede personlige assistance. Kommunen skal derfor udmåle et tilskud til dækning af direkte og indirekte omkostninger, der er forbundet med at ansætte hjælper til hjælp i og uden for hjemmet.

63-15 *Hjælp efter bestemmelsen om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere kan alene bevilges til konkrete hjælpeopgaver i form af personlig hjælp, pleje og praktiske opgaver i hjemmet. Der kan ikke bevilges støtte til overvågning.*

Udmåling af hjælpen

Efter servicelovens § 95 kan borgeren modtage et kontant tilskud med henblik på udførelsen af personlig hjælp, pleje og støtte til praktiske opgaver i hjemmet. Hjælpen udmåles efter servicelovens § 83.

Der kan ydes kontant tilskud til aflønning af hjælpere, der udfører konkrete hjælpeopgaver i hjemmet i form af personlig hjælp, pleje eller støtte til praktiske opgaver for borgeren.

Modsat bestemmelsen om borgerstyret personlig assistance i servicelovens § 96, er der hverken i servicelovens § 95 eller i reglerne om rådighedstimer i den tilhørende bekendtgørelse nævnt, at der kan ydes hjælp til overvågning, det vil sige, hvor hjælperen alene iagttager borgeren, men ikke udfører hjælpeopgaver.

I særlige tilfælde kan kommunen bevilge rådighedstimer. Ved rådighedstimer forstås timer, hvor hjælperen er til stede, men hvor der kun undtagelsesvis udføres aktiviteter for borgeren, herunder i forbindelse med delt tjeneste eller ved et mere spredt hjælpebehov. Rådighedstimer kan alene bevilges til, at hjælperen står til rådighed. Rådighedstimer kan ikke bevilges til overvågning, hvor hjælpen alene har til formål, at hjælperen skal holde øje med borgeren og reagere på eventuelle hjælpebehov.

Udmåling af tilskuddet

Kommunens tildeling af hjælp og fastsættelse af timetallet danner grundlag for udmåling af det kontante tilskud til ansættelse af hjælpere i hjemmet.

Kommunen skal på baggrund af en konkret og individuel vurdering af borgerens hjælpebehov opgøre, hvilket støttebehov borgeren har til personlig hjælp, pleje og nødvendige praktiske opgaver i hjemmet.

Kommunen skal ud fra en konkret vurdering af hjælpebehovet opgøre, hvor lang tid de enkelte konkrete hjælpeopgaver i hjemmet tager, som borger får bevilget støtte til. Kommunen skal begrunde udmålingen af tid til hjælpeopgaverne efter servicelovens § 95.

Vi har ikke med denne principafgørelse taget stilling til, om der kan bevilges hjælp til tilsyn og overvågning efter sundhedslovgivningen.

178-12 *Hjælp i form af kontant tilskud efter servicelovens § 95 er ikke omfattet af udlandsbekendtgørelsen*

I udlandsbekendtgørelsen er det udtømmende angivet, hvilke typer hjælp efter serviceloven, der kan medtages under midlertidige ophold i udlandet.

De personer, der efter bekendtgørelsens § 1 har ret til at modtage ydelser under midlertidige ophold i udlandet, kan i særlige tilfælde efter en konkret vurdering også få dækket ekstra omkostninger, der er forbundet med opholdet. Ekstra omkostninger, der er forbundet med midlertidige ophold kan f.eks. være hjælperes rejse - og opholdsudgifter, udgifter til ekstra hjælper, ekstra omkostninger til transport af hjælpemidler mv.

161-12 *Ved tilskud efter servicelovens § 95 kan nærtstående fungere som arbejdsleder for hjælperne til en handicappet borger*

Der kan bevilges et kontant tilskud til ansættelse af hjælper, når tilskudsmodtageren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne.

Når borgeren ikke selv vil være i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne, eksempelvis som følge af udviklingshæmning, hjerneskade eller kognitive funktionsnedsættelser, kan kommunen i særlige tilfælde vælge at udbetale tilskuddet til en nærtstående person, som passer den pågældende.

De særlige tilfælde kan være, hvor der er et hensyn at tage til, at familien kan fungere så normalt som muligt på trods af et stort behov for hjælp og pleje.

I den situation er det ikke borgeren, der er tilskudsmodtager, men derimod den nærtstående. Det betyder, at det er den nærtstående som tilskudsmodtager – og ikke borgeren – der skal være i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Den nærtstående person overtager funktionen som arbejdsleder for borgeren i forbindelse med bevilling af kontant tilskud til hjælp.

Formuleringen "som helt eller delvis passer den pågældende" i § 95, stk. 3, fastslår i hvilke situationer at en værge eller nærtstående kan være tilskudsmodtager.

En af de ting arbejdslederrollen indebærer, er at varetage den daglige instruktion af hjælperne. Det er arbejdslederen, der skal tilrettelægge hjælpen i forhold til borgerens behov og ønsker og foretage den daglige prioritering af opgaverne. Det kræver en direkte deltagelse i pasningen og daglig ledelse af hjælperne at udfylde arbejdslederrollen.

Det indebærer typisk, at borgeren og den nærtstående opholder sig på borgerens bopæl, da det ellers vil være vanskeligt at tage del i at passe den pågældende person, der har behov for hjælp.

110-11 Udmåling af hjælp efter servicelovens bestemmelse om borgerstyret personlig assistance (BPA) skulle ske efter en individuel behovsvurdering med udgangspunkt i, hvad borgeren selv kunne klare. Ankestyrelsen fandt, at de ressourcer, som kommunen havde afsat til plejeopgaverne, ville kunne dække hjælpebehovet.

Ankestyrelsen lagde vægt på det oplyste om ansøgerens helbredsmæssige forhold og behov for personlig og praktisk hjælp.

Ankestyrelsen fandt efter de lægelige oplysninger, at ansøgeren kunne være alene i kortere perioder. Ankestyrelsen fandt endvidere, at der var mulighed for at lave en tidsplan, således at hjælpen kunne ydes på de tidspunkter af dagen, hvor ansøgeren havde brug for den.

Øvrige principafgørelser af betydning for udmålingen af kontant tilskud og borgerstyret personlig assistance:

3-19 Kompensationsprincippet

Formålet med kompensationsprincippet er, at borgere med en funktionsnedsættelse i videst muligt omfang bliver kompenseret for følgerne af funktionsnedsættelsen og stilles lige med andre borgere. Borgeren skal have mulighed for at leve så normalt et liv som muligt, herunder have et socialt liv og mulighed for at passe et arbejde.

Kompensationsprincippet giver ikke et krav på ubetinget compensation. Hjælp og støtte efter serviceloven kan alene bevilges efter en vurdering af formålet med den ansøgte hjælp og ud fra en konkret og individuel vurdering af borgerens samlede situation, behov, funktionsevne og ressourcer i husstanden.

Det primære mål med indsatsen er at gøre borgeren i stand til at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten. Hvis det ikke er muligt at gøre borgeren i stand til at klare sig selv, bør indsatsen sigte mod at gøre borgeren i stand til at klare så mange opgaver selv som muligt.

Det er borgeren med funktionsnedsættelsen, som skal kompenseres for sin nedsatte evne til fx at varetage de praktiske opgaver i hjemmet. Det betyder, at en kommune skal tage udgangspunkt i de opgaver, som personen ville have bidraget med, hvis personen var rask.

Betydningen af den fælles husstand og borgerens og familiens samlede situation

Enhver person i husstanden skal bidrage til at løse sin andel af de praktiske opgaver i hjemmet. En kommune skal derfor bedømme borgerens samlede situation og om nødvendigt inddrage oplysninger om eventuelt andre medlemmer af husstanden.

En kommune kan lægge til grund, at et medlem af en husstand kan varetage sin forholdsmæssige andel af opgaverne i hjemmet, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Det kan være forhold som fx helbred, ressourcer og livssituation eller lignende. Hvis dette er tilfældet, skal kommunen undersøge og vurdere, i hvilket omfang den enkelte i husstanden, i lyset af sin situation, er i stand til at deltage i at løse de fælles opgaver i hjemmet. Den forholdsmæssige andel nedsættes konkret til, hvad der kan begrundes i de særlige forhold.

Hvis det er et barn, der skal bidrage til at varetage opgaverne i husstanden, skal barnets modenhed indgå i vurderingen. Jo større og mere modent et barn er, des større kan forventningerne til barnets deltagelse i arbejdsopgaverne i hjemmet være. En kommune skal dog i hvert enkelt tilfælde sørge for, at kravene ikke går videre end de krav, der normalt stilles til børn i samme alder.

Hvis der fremkommer oplysninger, om at barnet ikke vil kunne håndtere opgaverne, skal kommunen foretage en konkret og individuel vurdering af, om der er særlige behov eller hensyn, der gør sig gældende i forhold til det enkelte barns samlede livssituation og ressourcer samt hvilke opgaver, barnet i forhold til sin modenhed kan forventes at klare.

Som eksempler, hvor det kan være relevant, at kommunen foretager en sådan afvejning af husstandens samlede ressourcer, kan nævnes sager om hjælp til praktiske opgaver i hjemmet, udmåling af timer til borgerstyret personlig assistance og merudgifter.

10-19 Formålet med at yde støtte efter serviceloven til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer er at fremme den enkeltes mulighed for at udvikle sig og for at klare sig selv, eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Støtten skal ydes med det formål at styrke den enkeltes egne muligheder og eget ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer, i det omfang det er muligt for den enkelte. Desuden er formålet at medvirke til at sikre, at den enkelte kan fastholde sit aktuelle funktionsniveau, og at yde kompensation, omsorg og pleje.

Serviceovens bestemmelse om rehabiliterende hjælp

Kommunen skal tilbyde et korterevarende og tidsafgrænset rehabiliteringsforløb til borgere med nedsat funktionsevne, hvis forløbet vurderes at kunne forbedre borgerens funktionsevne, og dermed nedsætte behovet for hjælp efter bestemmelsen om personlig pleje og praktisk hjælp. Vurderingen skal være konkret og individuel og tage udgangspunkt i borgerens ressourcer og behov.

Det er en betingelse for at bevilge et rehabiliteringsforløb, at borgeren er i personkredsen for bestemmelsen om personlig og praktisk hjælp i forhold til den konkrete opgave. Kommunen skal derfor tilbyde den nødvendige hjælp og støtte under rehabiliteringsforløbet.

Der skal træffes en afgørelse om hjælp efter bestemmelsen om personlig pleje og praktisk hjælp ved afslutningen af et rehabiliteringsforløb. Det samme gælder, hvis borgeren ikke ønsker at medvirke i et rehabiliteringsforløb

Serviceovens bestemmelse om personlig pleje og praktisk hjælp

Kommunen skal tilbyde hjælp eller støtte til personlig pleje og praktiske opgaver i hjemmet til borgere, som på grund af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, har behov for det.

Hjælpen skal medvirke til, at borgeren kan fungere i hverdagen. Det primære mål med indsatsen er at gøre borgeren i stand til at klare sig selv. Hvis det ikke er muligt, bør indsatsen sigte mod at gøre borgeren i stand til at klare så mange opgaver selv som muligt.

Det er ikke afgørende om borgeren rent fysisk er i stand til at udføre opgaverne, da personkredsen for personlig og praktisk hjælp også omfatter borgere, der på grund af en psykisk funktionsnedsættelse har svært ved at udføre fx praktiske opgaver i hjemmet eller varetage sin personlige hygiejne.

Serviceovens bestemmelse om socialpædagogisk støtte

Kommunen skal yde socialpædagogisk støtte til borgere med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og borgere med særlige sociale problemer, som medfører et behov for hjælp, omsorg, støtte eller optræning og hjælp til udvikling af færdigheder.

Socialpædagogisk støtte bevilges til borgere, der har ressourcer til at kunne klare sig selv på nogle områder, men samtidig har behov for hjælp på andre områder. Bestemmelsen kan også anvendes til opgaver i forbindelse med egenomsorg, hvor borgeren ikke har ressourcer til at klare sig selv.

Hvilken bestemmelse skal hjælpen bevilges efter?

Modsat bestemmelsen om korterevarende rehabiliteringsforløb, er der i bestemmelserne om personlig pleje og praktisk hjælp eller socialpædagogisk støtte ikke et krav om, at borgeren skal kunne forbedre sine evner til at varetage opgaverne eller have potentiale til at kunne udvikle sine færdigheder.

Kommunen skal først og fremmest undersøge, hvad formålet med hjælpen er, herunder hvilken type opgave, der skal bevilges hjælp til.

Hvis formålet med hjælpen er, at borgeren skal have udført en opgave, der er af rent praktisk karakter, fx rengøring, skal hjælpen bevilges efter bestemmelsen om personlig pleje og praktisk hjælp, uanset hvad borgerens hjælpebehov mere konkret består i, eller om borgeren kan deltage i udførelsen af opgaven. Det betyder, at hvis borgeren har behov for personlig pleje og praktisk hjælp i form af motivering og guidning af en hjælper ved udførelse af opgaverne, skal hjælpen bevilges efter bestemmelsen om personlig pleje og praktisk hjælp.

Hvis der er tale om personlig pleje eller praktiske opgaver, skal kommunen vurdere, om et rehabiliteringsforløb kan nedsætte behovet for hjælp.

Motivering og guidning ved udførelse af de praktiske og personlige opgaver kan gives efter serviceovens bestemmelse om personlig pleje og praktisk hjælp, når det har sammenhæng med udførelsen af opgaven. Det gælder i de tilfælde, hvor den motiverende snak, guidning mv. om hjælpeopgaven (fx rengøring, bad m.v.) også har forbindelse til selve udførelsen af den praktiske og personlige opgave. Hjælperen er som udgangspunkt til stede under opgaven.

Hvis der er tale om opgaver, som ikke hører under bestemmelsen om personlig pleje eller hjælp til praktiske opgaver, skal kommunen overveje, om der er et hjælpebehov efter serviceovens bestemmelse om socialpædagogisk støtte. Det kan fx være hjælp til posthåndtering, økonomi, planlægning af struktur i hverdagen, egenomsorg mv. Hjælperen behøver ikke nødvendigvis at være til stede under udførelsen af de enkelte opgaver.

Særligt om sager om kontant tilskud

En borger med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har ret til kontant tilskud, hvis borgerens behov for personlig pleje og praktisk hjælp, afløsning og aflastning overstiger 20 timer om ugen. Tilskuddet kan i særlige tilfælde udbetales til nærtstående.

Betingelsen om mere end 20 timers hjælp om ugen udmåles efter bestemmelsen om personlig pleje og praktisk hjælp og bestemmelsen om aflastning og afløsning. Kommunen skal beregne borgerens samlede behov for personlig pleje og praktisk hjælp og afløsning eller aflastning i de 20 timer. Hjælp efter de nævnte bestemmelser er udtømmende.

Det er alene hjælp efter bestemmelsen om personlig og praktisk hjælp og afløsning/aflastning, der indgår i udmålingen af det kontante tilskud. Socialpædagogisk støtte eller anden hjælp indgår ikke.

Når kommunen har beregnet borgerens kontante tilskud, kan de timer, hvor borgeren får afløsning eller aflastning, fratrækkes udbetalingen af tilskuddet i samme omfang som den hjælp, borgeren ville have modtaget uden aflastningsopholdet, så der ikke sker dobbeltkompensation i forhold til pasningsbehovet. Den reelle udbetaling af tilskuddet kan efter fradraget godt komme under 20 timer om ugen.

Kommunen kan vælge, om den vil udbetale tilskuddet til nærtstående, hvis borgerens hjælpebehov overstiger 20 timer om ugen. Kommunen skal desuden vurdere, om nærtstående, som helt eller delvist passer borgeren, kan administrere ydelsen og tilrettelægge hjælpen.

11-19 Kommunen skal tilbyde praktisk støtte i hjemmet til madlavning eller madserviceordning til personer, som på grund af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke selv kan lave mad.

Når kommunen skal bevilge støtte til madlavning, skal kommunen vurdere, om borgeren er i personkredsen for enten praktisk støtte til madlavning eller madserviceordning.

Praktisk støtte til madlavning eller madserviceordning

Ved praktisk støtte til madlavning i hjemmet laver hjælperen i samarbejde med borgeren maden. En madserviceordning er karakteriseret ved, at maden er produceret af andre uden deltagelse fra borgeren. Maden bliver typisk fremstillet udenfor borgerens hjem og leveret til en fast pris.

Efter formålet med bestemmelsen om personlig pleje og praktisk støtte skal borgere, der kan deltage i madlavningen med støtte, ikke bevilges madserviceordning, men i stedet praktisk støtte til madlavning. Det er ikke en forudsætning, at borgeren kan deltage i alle dele af madlavningen.

Om borgeren kan deltage i madlavning, beror på en konkret vurdering af borgerens funktionsevne, og om hjælpen vil bidrage dels til at vedligeholde fysiske og psykiske færdigheder, dels til at afhjælpe væsentlige følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Kommunen er som udgangspunkt berettiget til at henvise borgeren til madserviceordning, hvis borgeren på grund af sin funktionsevne ikke kan udføre nogen dele af de nødvendige opgaver i forbindelse med madlavning, og støtten dermed ikke kan bidrage dels til at vedligeholde færdigheder, dels til at afhjælpe væsentlige følger af borgerens funktionsevne eller særlige sociale problemer.

I visse tilfælde kan madserviceordning ikke dække borgerens hjælpebehov, selvom borgeren ikke kan samarbejde om madlavningen. Det kan fx være tilfældet, hvis borgeren har hjemmeboende børn, som borgeren har ansvaret for at lave mad til, og madserviceordningen ikke kan bevilges til borgerens børn. Eller hvis borgeren på grund af helbredsproblemer har behov for speciallavet mad, som ikke kan leveres via madserviceordningen. I sådanne tilfælde skal borgeren have praktisk støtte til madlavningen.

Kommunen skal tilrettelægge støtten i overensstemmelse med borgerens hjælpebehov.

Hvis borgeren er omfattet af personkredsen for støtte til madlavning og har behov for støtte til at kunne deltage i madlavningen, skal kommunen tilrettelægge støtten sådan, at borgeren får dækket sit støttebehov uanset borgerens boligforhold.

Betaling for de forskellige støtteordninger til madlavning

Når borgeren modtager praktisk støtte i hjemmet til madlavning, kan kommunen højst opkræve et beløb hos borgeren, der svarer til kommunens gennemsnitlige, langsigtede omkostninger, der kan henføres til produktion og levering af tilbuddet. Kommunen kan medregne direkte omkostninger (fx råvarer) og indirekte omkostninger (fx administration). Kommunen kan derimod ikke kræve betaling for omkostninger til personale, der yder hjælp til den praktiske opgave herunder madlavning.

Når borgeren modtager madserviceordning, kan kommunen – ud over betaling for udgifter der henføres til produktion og levering af tilbuddet – også opkræve betaling for personaleomkostninger. Hvis borgere bor i et botilbud, kan kommunen maksimalt kræve 3.685 kr. pr. måned (2019 niveau) for madserviceordning med fuld forplejning for beboeren.

Kun omkostninger forbundet med madserviceordningen må medregnes i borgernes egenbetaling.

VIII. De konkrete mødesager

Personkreds - kontant tilskud

Sag 1: Hjemvisning - sagen er ikke tilstrækkeligt oplyst til, at vi kan afgøre, om borgerens hjælpebehov svarer til 20 timer eller mere om ugen. Kommunen har bevilget rengøring og tøjvask ud fra kvalitetsstandard. Det er også uklart, om borgeren har ret til aflastning.

Sag 2: Hjemvisning – Kommunen giver afslag på bevilling af kontant tilskud under henvisning til, at borgers hjælp alene udgør 11 timer og 42 minutter om ugen. Kommunen har dog ikke bevilget tid til praktisk hjælp i hjemmet, ligesom kommunen ikke medregner den bevilgede aflastning. Sagen er ikke tilstrækkeligt oplyst til, at vi kan afgøre, om borger har ret til praktisk hjælp i hjemmet, og det fremgår ikke af sagen, hvor meget aflastning, der aktuelt er bevilget. Vi kan derfor ikke vurdere, om borgeren har ret til kontant tilskud efter servicelovens § 95, stk. 3.

Sag 3: Ændring – Borger er bevilget personlig pleje og praktisk hjælp i 25 timer og 35 minutter om ugen. Da den bevilgede hjælp overstiger 20 timer om ugen, kan borger efter servicelovens § 95, stk. 2 selv vælge, om han ønsker hjælpen leveret som en naturaldelse eller kontant tilskud.

Personkreds - borgerstyret personlig assistance

Sag 4: Stadfæstelse - kommunen har givet borgeren afslag på en BPA-ordning begrundet i, at borgerens samlede støttebehov ikke har en sådan karakter og omfang, at det er nødvendig at yde en ganske særlig støtte som en BPA-ordning. Kommunen vurderer, at borgeren kan få tilstrækkelig hjælp efter øvrige bestemmelser i serviceloven. Der er ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering. Kommunen skal se på, om borgeren evt. kan være berettiget til en kontant tilskudsordning efter servicelovens § 95, stk. 2.

Sag 5: Stadfæstelse – borgeren har en muskelsvindsygdom. Borger ønsker BPA for at få mere frihed og livskvalitet. Der er utilfredshed med hjemmehjælpen. Vi vurderer, at borgerens behov for støtte kan dækkes efter servicelovens regler om personlig og praktisk hjælp og ledsagelse.

Sag 6: Stadfæstelse. Borgeren modtager praktisk hjælp og personlig pleje, men ønsker BPA i forbindelse med behandlingsophold efter sundhedsloven i Spanien. Disse forhold kan ikke begrunde en bevilling af BPA.

Sag 7: Stadfæstelse – borgeren har fysisk funktionsnedsættelse, er kognitiv svækket på grund af sygdom og har løbende behov for medicin. Ankestyrelsen er enig i kommunens vurdering af, at borgeren ikke er i stand til at varetage opgaven som arbejdsleder.

Sag 8: Stadfæstelse – borgeren er bevilget personlig og praktisk hjælp i hjemmet, socialpædagogisk støtte og ledsageordning i 15 timer om måneden. Borgeren ønsker ledsagelse i støtte omfang til turneringer på et landshold. Videre er borgeren utilfreds med

leverandøren af hjemmehjælp. Ankestyrelsen vurderer, at borgeren ikke har et behov, der gør det nødvendigt at yde en særlig støtte som borgerstyret personlig assistance. Deltagelse på landshold eller utilfredshed med hjemmehjælpen kunne ikke begrunde bevilling af BPA.

Sag 9: Stadfæstelse - borgeren er ikke omfattet af personkreds, da hjælpebehovet ikke er så massivt og sammensat, at hjælpen ikke kan leveres på anden vis. Der er ikke behov for overvågning. Borgerens behov for ledsagelse kan ikke alene begrunde en BPA-ordning.

Sag 10 – Ændring - borgeren har ret til at beholde allerede bevilget borgerstyret personlig assistance under et midlertidigt ophold i udlandet. Stadfæstelse ift. ekstra hjælp 24 timer i døgnet og ekstra udgifter i forbindelse med et midlertidigt ophold i udlandet. Borgeren har fået bevilget et udenlandsophold tidligere på året.

Sag 11: Stadfæstelse- kommunen vurderer, at borgeren ikke er personkredsen for borgerstyret personlig assistance. Ud fra de foreliggende oplysninger har borgeren ikke et omfattende hjælpebehov i forhold til personlig pleje og egenomsorg. Borgeren har ikke ønsket at medvirke til yderligere udredning af funktionsniveau.

Udmåling - kontant tilskud

Sag 12: stadfæstelse- kommunen træffer afgørelse om ophør af udmåling af kontant tilskud til tilskudsmodtager. Borgeren er ikke længere tilskudsmodtager, da ægtefællen er flyttet fra fælles bopæl. Udbetaling af løn som hjælper i tidligere ordning skal rettes til arbejdsgiver.

Sag 13: stadfæstelse- kommunen træffer afgørelse om ikke at udmåle hjælp til overvågning i kontant tilskudsordning. Der kan derfor ikke udmåles hjælp til tidsrum mellem personlige og praktiske hjælpeopgaver, selvom borgeren ikke kan være alene hjemme.

Sag 14: hjemvisning og stadfæstelse - borgeren klager over, at kommunen har begrænset hjælpen efter servicelovens § 95, stk. 3, til 48 t/pr. uge, med henvisning til, at borgeren er alene i ordningen. Ankestyrelsen hjemviser dette spørgsmål, da der er uoverensstemmende oplysninger om evt. flere ansatte i ordningen. Desuden omhandler sagen spørgsmål om tidspunkt for start af ydelsen. Dette forhold stadfæstes, da ydelsen, som er afledt af servicelovens § 83 og § 84, er en naturalydelse og ikke kontantydelse. Ydelsen gives derfor fra bevillingstidspunktet og ikke fra ansøgningstidspunktet.

Udmåling borgerstyret personlig assistance

Sag 15: stadfæstelse – ikke udmåling af yderligere hjælp i løbende bevilling. Borgeren får hjælp i 24 timer i døgnet og har tidligere fået udmålt rådighedstimer til ferie. Borgeren har dog ret til udmåling af hjælp i forbindelse med ferie, men omfanget skal vurderes i forbindelse med hver enkelt ferie, herunder om hjælpen skal udmåles som rådighedstimer.

Sag 16: hjemvisning og stadfæstelse - udmåling af hjælp til dækning af udgifter ved ferie i Frankrig- udlandsbekendtgørelsen § 5.
Stadfæstelse: flyudgifter til hjælpere, hjælperværelse og rådighedstimer.
Hjemvisning: kørsel af handicapbil til Frankrig og vejafgifter i den forbindelse.

Sag 17: stadfæstelse – ikke ret til udmåling af yderligere hjælp. Borgeren ønsker hjælp i alle vågne timer. Kommunen har lavet observationer i hjemmet i 7 dage. Der er ikke behov for overvågning.

Sag 18: stadfæstelse – ikke ret til yderligere udmåling - borgeren kan kun få dækket ekstra omkostninger til 1 udlandsrejse om året - udgifterne kan dækkes af borgerens plejetillæg.

Sag 19: stadfæstelse – ikke frit valg af APV-hjælpemiddel. Borgeren ønsker anden lift end den, kommunen bevilger. Borgerens behov kan dækkes med kommunens bevilling af lift til forflytninger udenfor hjemmet.

Sag 20: ophævelse - kommunen kan ikke undlade at betale tilskud for hjælpers sygdom, selvom hjælper har arbejdet i 24 timers vagter og dermed ikke har overholdt arbejdsmiljøregler om hviletid. Kommunen kan på nuværende tidspunkt alene vejlede borgeren om ny arbejdsgiver i ordningen.

Sag 21: stadfæstelse – kommunen har udmålt hjælp i BPA-ordning (borgeren har cerebral parese og ingen gangfunktion), svarende til 69 timer pr. uge + tillæg på 120 min. pr. uge til ledsagelse med det formål at gøre BPA ordningen fleksibel og tage hensyn til, at borgerens behov kan variere, samt at borger har mulighed for at være spontan. Der er ikke sandsynliggjort et større behov for hjælp.

Sag 22: hjemvisning - kommunen har givet afslag på udvidelse af BPA-ordning. Sagen er ikke tilstrækkeligt oplyst til, at det kan afgøres, om borgeren er kompenseret for sit behov for støtte med den udmålte hjælp.

Sag 23: stadfæstelse - borgeren har fået afslag af kommunen på at bruge opsparede timer i hendes ordning om borgerstyret personlig assistance til formål, som falder uden for ordningen. Konkret vil borgeren konvertere opsparede timer til et beløb, som hun kunne betale en idømt bod for overtrædelse af ligebehandlingsloven med (opstået mens hun selv også var arbejdsgiver i BPA-ordningen). Der er ikke hjemmel til det, som borgeren søger om.

Sag 24: hjemvisning - kommunen har givet afslag på en ansøgning om dækning af udgifter til ferie i Grenå (i en BPA-ordning). Afslaget er givet med henvisning til interne kommunale retningslinjer, og kommunen har ikke foretaget en helhedsvurdering. Kritik af, at kommunen i sin genvurdering ikke besvarer borgerens relevante argumenter i klagen. Der foreligger ikke tilstrækkelige oplysninger til at kunne afgøre sagen.

Sag 25 og 26: stadfæstelse - spørgsmål om udmåling af hjælp i BPA-ordning til blandt andet oplæring af hjælpere i ordning om borgerstyret personlig assistance. Hjemvisning af spørgsmålet om ordningens fleksibilitet.

Sag 27: Stadfæstelse: Borger har 16 timers hjælp i døgnnet, men ønsker 24 timers hjælp, fordi borger kan have uheld om natten. Borger er selv i stand til at anvende kolbe, men har engang imellem behov for hjælp ved uheld. Borger har ikke ret til 24 timers hjælp, fordi borger ikke har behov for overvågning eller har et spredt hjælpebehov om natten.
Hjemvisning: Ikke tilstrækkeligt oplyst til, at vi kan afgøre hvor ofte, borger har uheld om natten om natten. Det er derfor uklart, om hjælpebehovet kan dækkes med den udmålte hjælp på 16 timer.

Sag 28 og 29: hjemvisning – sagen er ikke tilstrækkeligt oplyst til, at det kan afgøres, om borgeren er kompenseret med den udmålte støtte. Ikke tilstrækkeligt oplyst til, at det kan afgøres, om borgeren har behov for ekstra hjælp, når ægtefælle er på ferie.

Sag 30: stadfæstelse og hjemvisning samt ændring- udlandsbekendtgørelsen- Stadfæstelse i forhold til, at borgeren kan benytte billigere flyselskab. Sagen er ikke tilstrækkeligt oplyst til, at det kan afgøres, om borgeren har højere ekstra omkostninger til opholdsudgifter, hotelværelse og minicrosser. Kommunen skal behandle sagen om ekstra hjælpertimer igen.
Ændring: Ekstra omkostninger til hjælpere i forbindelse med udflugter er en afgørende forudsætning for, at borgeren kan holde ferie.

Sag 31: stadfæstelse - borgeren har afholdt udgiften før ansøgning hos kommunen. Ikke en akut/uopsættelig udgift.
Udlandsbekendtgørelsen.

Sag 32: stadfæstelse - borgeren har afholdt udgiften før ansøgning hos kommunen. Ikke en akut/uopsættelig udgift.
Udlandsbekendtgørelsen.

Sag 33: hjemvisning og stadfæstelse – sagen er ikke tilstrækkelig oplyst til, at det kan afgøres, om borger, med kommunens udmåling, er kompenseret for sine udgifter som følge af hjælpere i hjemmet. Kommunen har ikke taget stilling til, at borger oplyser om højere udgifter. Stadfæstelse af kommunens vurdering af, at hjælperne i BPA ordning ikke kan udføre vedligeholdelsesarbejde som fræsning af have, rensning af pillefyr og malerarbejde. Kommunen skal se på, om udgifterne kan dækkes som håndsrekninger efter reglerne om merudgifter.

Sag 34: hjemvisning – kommunen skal se på, om borgeren har behov for yderligere udmåling, da borgeren ikke selvstændigt har ønsket at lejring om natten foretages af den kommunale hjemmepleje. Borgeren har oplyst, at denne ydelse ikke fungerer, og det kan ikke ud fra sagens akter ses, at borgeren kan tilrettelægge hjælpen, så lejring om natten kan omfattes af den nuværende ordning.

Sag 35: hjemvisning og stadfæstelse – kommunen har ikke forholdt sig til, om borgeren konkret har mulighed for at få hjælpere til at udskyde deres hviledøgn, eller om der er behov for 2 hjælpere på ferie, så den ene hjælper kan afløse den anden. Stadfæstelse i forhold til, at borgeren ikke som følge af sit handicap har ekstra udgifter til hotelophold eller flybilletter, men at dette er en konsekvens af den valgte ferieform.

Sag 36: stadfæstelse af reparation af loftslift. Dækning af reparation er omfattet af borgers månedlige tilskud til dækning af udgifter som følge af, at der er hjælpere i hjemmet.

Sag 37: Hjemvisning - sagen er ikke tilstrækkeligt oplyst til, at vi kan afgøre, om borger er kompenseret med den hjælp, der er bevilget i borgerens ordning med borgerstyret personlig assistance.

Sag 38: Ophævelse- kommunen nedsætter udmålingen af borgerstyret personlig assistance fra 116 timer til 93 timer om ugen. Kommunen har ikke begrundet nedsættelsen af støtten i forhold til formålet med en BPA-ordning. Kommunen har ikke taget stilling til, om borgeren kan være alene om dagen.

Sag 39: Hjemvisning- borger har søgt om støtte i form af hjemmetræning og støtte til ekstra ledsagelse uden for hjemmet. Kommunen giver afslag herpå. Vi vurderer, at hjemmetræning ikke kan ydes efter reglerne om BPA-ordning. Vi vurderer dog også, at kommunen ikke har oplyst sagen i tilstrækkeligt omfang med henblik på at vurdere, om borger skal have yderligere støtte til ledsagelse uden for hjemmet.

Sag 40: Stadfæstelse - kommunen afgør, at borger ikke kan få udmålt støtte i sin ordning om borgerstyret personlig assistance i de situationer, hvor borger har ophold ved sygehusvæsenet. Efter sektoransvarlighedsprincippet skal sygehusvæsenet varetage borgerens pasnings- og plejebehov, når borgeren har ophold ved sygehusvæsenet. Vi fastholder derfor kommunens afgørelse om afslag på støtte, når borgeren opholder sig ved sygehusvæsenet.